

La veu més lliure

El tenor Alfredo Kraus ha passat recentment per l'escenari del Liceu, trenta-quatre anys després d'iniciar la carrera internacional.

«Està claríssim que existeixen els clans i les màfies al món del cant».

Havia entrevistat unes quantes vegades, al llarg dels anys, el tenor canari; però mai com ara en la planta de roba per a dones d'uns grans magatzems. Allí estava Alfredo Kraus —justament el dia que complia trenta-quatre anys de carrera internacional, amb el ja famós *Rigoletto* del Caire—, enmig del típic clima enfebrat de les rebaixes, pujat a una petita estrada i firmant sense descans discos, cassettes i compactes amb la seua música; a més de programes i tota mena de papers i impresos re-

lacionats amb l'estrella que els innumerables admiradors li anaven presentant. Un d'ells, fins i tot, acostant-se-li amb l'atracció d'un imant, començà a cantar el brindis de *La Traviatta*, per a dir-li tot seguit que això sí que ho feia bé. «Massa sort», ens digué després Kraus.

—*Els mitjans de comunicació han parlat del seu recital del passat dia 15 en el Gran Teatre del Liceu com un desgreuge artístic a la seua persona, ja que no ha estat convidat a cantar aquesta tempo-*

rada operística a Barcelona. ¿Es considera realment ofès per això?

—No. Jo comprenc que els teatres programin com els convinga. Tenen tot el dret. El desgreuge potser ha estat més dirigit a un sector del públic que ha protestat, que a Alfredo Kraus. M'imagino que quan el teatre prescindeix d'un cantant, prescindeix amb totes les conseqüències. Ara bé, em sembla que amb el públic s'ha de tenir un poc de consideració, perquè és el públic el que omplirà el teatre. I cal se-

guir, d'alguna manera, el gust del públic.

—*¿Té previst cantar alguna cosa al Liceu la temporada pròxima?*

—Hi ha previst un altre recital. Seguim amb premis de consolació... Bo, jo m'imagino també que el Liceu ha tingut molts problemes a l'hora de programar, atès que, com tot el món sap, el teatre es tanca rà en acabar aquesta temporada i no és el mateix pensar en un programa per al Liceu que per a un altre local més petit. En fi, les raons, ni les he de-

manades ni me les han donades. Però em faig les composicions de lloc.

—*Però es podria pensar que vostè, per l'edat, podria trobar-se pròxim al moment que decidís deixar de cantar...*

—Raó de més per a aprofitar-ho, ¿no? A més, no crec res d'això, perquè afortunadament no és el cas. Jo crec que hi ha raons d'un altre tipus. Podria ser que jo fos molt car, per exemple. Podria ser que les pressions dels agents artístics o pseudo-empresaris que controlen una mica entre ombres les temporades també hagin influït molt... I aleshores no haja quedat lloc per a mi. Però allò que veritablement m'ha dolgut —a banda de no cantar a Espanya i no estar entre el públic espanyol que és el meu— és que no m'hagen considerat, que no m'hagen cridat per comentar o discutir qüestions del tipus que fos que poguessin representar un obstacle per a l'entesa. Perquè em sembla que cal que hi hagi aquesta entesa quan s'han portat anys de col·laboració, que en aquest cas ha estat no solament comercial sinó artística i inclús d'amistat. No em sembla correcte.

—*Tot això, doncs, podria estar relacionat amb l'existència de clans, màfies, grups de pressió l'existència dels quals vostè ha denunciat aquests dies...*

—Podria ser una de les raons. Jo ho dic, però m'agradaria que algú es fes ressò d'això i em digués per què ha estat així. En fi, que donessin una explicació. Crec que seria desitjable que s'aclarís aquest assumpte, ¿no?

—*Però aquests clans, màfies o grups de pressió són una realitat...*

—Està claríssim que existeixen. I des de fa molt de temps. No és cap novetat. A veure, jo crec que ho sap tothom.

—*Vostè va per lliure, no forma part de grups...*

—En absolut. Jo, no. Sempre he anat per lliure, sí. Crec que és bonic en aquesta professió mantenir aquesta independència. No estar subjecte a pressions, ni a opinions, ni a gustos i capricis moltes vegades. En definitiva, dir: Jo penso, des d'una posició honesta de la professió, que la meua manera d'actuar ha de ser aquesta. I mantenir el tipus durant tota la vida, durant tots els anys de carrera.

—*Artísticament, ¿mitjançant quin sistema es mou vostè pel món?*

—Tinc una germana que és qui s'ocupa de les meves qüestions artístiques. Perquè, ¡compte!, jo noestic en contra dels agents artístics, sinó a favor d'ells, ja que els cantants necessiten un agent. El cantant no pot anar fent de secretari d'ell mateix. Per tant, es necessita l'agent que contacti amb els teatres i contacti amb ells. Ara bé, quan un agent acapara un gran nombre d'artistes i les temporades dels teatres en les quals no té per què intervenir, aleshores l'assumpte comença a ser greu.

—*I en el seu cas, la germana és l'agent.*

—Així és. Ella és agent meu exclusivament, no representa ningú més. En això rau l'honestedat. Allò que no m'agrada és un agent artístic que s'ocupe de vuitanta cantants, perquè, ¿com pot atendre-los tots? Aleshores, com no pot atendre els vuitanta, el que fa és acaparar d'alguna manera les temporades dels teatres, presentant-se davant aquests com un estalvi de treball i col·locant, en definitiva, tots els pupils. Amb la qual cosa, clar, no hi ha lloc per a la resta. Això és el que no em sembla correcte.

—*Tornant al fet que, tal vegada, vostè sigui car. S'ha escrit que havia demanat dotze milions de pessetes per*

«No tinc cap intenció de retirar-me perquè em trobe bé físicament i vocalment».

venir al Liceu a cantar òpera representada.

—No és veritat. El periòdic admet tota la tinta que es vulgui. Mai he demanat dotze milions per una òpera, una funció. Els puc demanar per un concert. En certes condicions. A més, sempre hi ha elasticitat. No és el mateix cantar en el Metropolitan que en un altre lloc menys important. De vegades, la qüestió monetària compensa la falta d'interès artístic. D'altra banda, jo tinc una consideració amb els teatres amb els quals he mantingut una llarga col·laboració.

—Ara mateix, ¿com està la seva agenda de contractes previstos?

—Bastant ocupada. Ara me'n vaig a Viena a gravar el tercer disc d'una sèrie per a Polygram, amb música francesa (els anteriors foren de música espanyola i de peces de Tosti, respectivament). Després, marxo a Nova York a cantar *La Traviatta*. Torne a Viena, al febrer, per fer *L'elisir d'amore*. Al març cantaré *Werther* en l'Òpera de Roma. He d'anar a Cuba a fer un concert, a l'abril. El mateix mes cantaré *Werther* al Teatre de San Carlos de Lisboa. Al maig cantaré a Viena el mateix programa que ahir vaig fer al Liceu. I després, a Canàries, seré jurat del primer concurs internacional de cant que porta el meu nom. A Canàries tindrè les vacances. Després cantaré *La Traviatta*, el juny, als Parcs de Nova York i Nova Jersey. A primers de juliol tinc un concert en el Festival de Pompeia, i a finals del mateix mes inauguro la temporada de concerts del Festival de Salzburg. A continuació tinc vacances una altra vegada...

—¿El contracte més llunyà que té firmat?

—No me'n recordo. Hauria de mirar-ho en l'agenda, però tinc contractes per al 1992 i projectes de contractes per al 1993. Els mantindrè fins a

aquestes dates, perquè no m'agrada tenir contractes més de dos anys. M'estimo més que me n'arribin molts i poder triar, ja que m'agrada seleccionar el que faig i els llocs on vaig. A Espanya, tinc el recital al Liceu per a la pròxima temporada; una *Favorita* a Bilbao, el pròxim febrer; actuació en el concert de gala d'inauguració del teatre d'òpera de Sevilla, el 1991; i *La Favorita*, també a Sevilla el 1992.

—Tornant a allò de la seva possible retirada...

—Sembla que hi ha moltes ganes que jo ho deixi, ¡ostres! Perquè tot el món m'ho pregunta... No tinc la més mínima intenció de retirar-me, perquè m'encontre bé físicament i vocalment, i continua agradant-me el que faig. El dia que haver de cantar representi per a mi un sacrifici i un problema, està garantit que ho deixaré. Però mentre disfruti i no em costi treball, seguiré. Estic en plena activitat i encara m'ho passo d'allò més bé cantant.

—Hem parlat altres vegades de la difícil aparició de nous grans tenors...

—Sí. Desgraciadament, ho continuo veient malament. Tinc esperança en els novíssims elements que encara no he escoltat. Entre tants, algú ha de sortir.

—Però no saber dir no a temps a proposicions desgavellades continua espatllant veus, ¿no és així?

—Aquest és el problema: educacional. Fan falta bons ensenyants. Després, quan es comença a cantar, cal seguir el criteri just i saber caminar pel camí gens fàcil de la professió. Parlant en general, el gran defecte que jo trobo és la falta de color en els cantants actuals. Es canta sense matisos, sense relleu, inclús amb veus boniques, amb gust i personalitat. En el fons, és culpa de la falta de tècnica i de tant de cantar superficialment.

José Guerrero Martín